

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Наталія РЯБУХА
(підпис)

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ
(МОВА НАВЧАННЯ (УКРАЇНСЬКА) ТА ФАХ)**

для здобуття ступеня магістра

на основі здобутого ступеня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня
(НРК6 та НРК7)

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
культурології
Протокол № 9
від «18» березня 2024 року

Харків – 2024

Вступний іспит для іноземців (мова навчання (українська) і фах) проводиться з метою виявлення мовних компетентностей з української мови, а також знань та фахових умінь вступників, які бажають продовжити навчання в ХДАК за ступенем магістра з метою удосконалення професійної майстерності для подальшої професійної, педагогічної та наукової діяльності в галузі менеджменту. Вступний іспит для іноземців складається з двох частин: I частина – мова навчання (українська), II частина – фах. За результатами складання двох частин виставляється загальна оцінка, яка є єдиною складовою конкурсного балу для цієї категорії вступників.

I ЧАСТИНА МОВА НАВЧАННЯ (УКРАЇНСЬКА)

Програма призначена для іноземців та осіб без громадянства, які виявили бажання здобувати освітній ступінь «*МАГІСТР*» на території України і володіють мовою навчання (українською) в обсязі, який співвідноситься з рівнем «незалежного користувача» (згідно з класифікацією Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

Мовна складова вступного іспиту для іноземців визначає рівень знань української мови та перевіряє комунікативну компетентність, володіння словниковим запасом і граматичними структурами, які відповідають рівню В1 за стандартами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

1. Мета та завдання вступного іспиту

Мовна складова вступного іспиту для іноземців має на меті визначення рівня підготовки абітурієнтів-магістрантів із числа іноземних громадян та осіб без громадянства (далі – абітурієнти) з української мови для забезпечення якісної підготовки фахівців з числа іноземців та осіб без громадянства. Під час вступного іспиту абітурієнти-магістранти повинні продемонструвати належний рівень сформованості мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей.

Мовна компетентність передбачає володіння абітурієнта фонетичними, орфоепічними, лексичними, орфографічними, граматичними та стилістичними нормами сучасної української мови.

Мовленнєва компетентність охоплює вміння абітурієнта сприймати і відтворювати інформацію українською мовою.

Соціокультурна компетентність передбачає знання абітурієнта з країнознавства, культурології, фонові знання тощо, а також вміння використовувати ці знання в різних мовних ситуаціях у процесі спілкування з представниками інших культур.

2. Вимоги до вмінь і навичок

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння.

Комунікативна мовленнєва компетентність кандидата має вияв у виконанні різних видів *мовленнєвої діяльності*, а саме: *сприймання, продукція, інтеракція* або *медіація* (зокрема усна або письмова). Кожен з цих типів діяльності може бути пов'язаний з текстами або в усній, або в письмовій, або в обох формах.

АНОТУВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ З ФАХУ

Вступний іспит передбачає оцінювання навичок писемного мовлення в межах професійних потреб студентів і, в першу чергу, навичок побудови писемного висловлювання (анотації) на основі наукового тексту за фахом, оволодіння необхідними лексико-семантичними конструкціями, які використовуються під час опису та аналізу наукового тексту, продукуванні зв'язкового письмового висловлювання.

Анотація наукової статті за фахом передбачає насамперед уміння повно, точно і глибоко розуміти основну інформацію наукового тексту, визначити тему тексту, порядок викладу інформації в тексті, інтерпретувати висновки і оцінки автора, робити висновки і вміти подати власне ставлення щодо прочитаної інформації.

Анотація повинна мати оформлення вступного абзацу на достатньому рівні; точну передачу фактів, відсутність спотворення інформації; нейтральність суджень / передача авторського задуму; дотримання зв'язності і логічності; адекватну стислість тексту, а також правильне мовне оформлення. Рекомендований середній обсяг анотації 500-600 друкованих знаків

СПІВБЕСІДА ЗА ТЕМОЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Мовна складова вступного іспиту для іноземців передбачає вміння вести діалог за темою майбутнього наукового дослідження. Під час вступного іспиту оцінюють зміст і комунікативну наповненість діалогічного мовлення, ефективність і повноту розкриття теми діалогу, адекватність наданої інформації, правильність застосування лексичних одиниць і граматичних конструкцій, доречність і точність використання їх в усному мовленні.

Абітурієнт-магістрант повинен назвати тематику свого майбутнього дослідження, розповісти про роль майбутнього дослідження в розвитку науки, культури, мистецтва в рідній країні та в Україні.

3. Характер мовного матеріалу

Грамматичний мінімум з української мови

1. Фонетика. Графіка.

Поняття складу. Наголос і ритміка слова.

Інтонія. Алфавіт. Співвідношення вимови і письма.

2. Словотвір.

Склад слова. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Основа слова.

Словотвір слів, що належать до різних частин мови (іменників, прикметників, дієслів).

3. Морфологія.

Іменник. Загальне значення іменника. Семантико-граматичні категорії іменника. Власні і загальні назви. Конкретні й абстрактні значення іменників. Категорія істот і неістот. Грамматичні категорії іменника. Категорія роду.

Категорія числа. Категорія відмінка. Категорія збірності й одиничності. Основні значення відмінків. Відмінювання іменників (однина, множина; тверда, м'яка, мішана групи). Деякі незмінювані іменники.

Прикметник. Значення прикметника. Якісні прикметники. Відносні прикметники. Присвійні прикметники. Тверда і м'яка група прикметників. Відмінювання прикметників (тверда і м'яка групи). Ступені порівняння прикметників. Синтаксичний зв'язок прикметника з іменником.

Числівник. Значення числівника. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками. Кількісні і порядкові числівники. Групи числівників за будовою. Прості, складні, складені числівники. Неозначено-кількісні числівники. Відмінювання числівників.

Займенник. Значення займенників. Співвідношення займенників з іншими частинами мови. Особові займенники. Особово-вказівні займенники. Зворотний займенник *себе*. Присвійні займенники. Вказівні займенники. Означальні займенники. Питально-відносні займенники. Заперечні займенники. Відмінювання займенників.

Дієслово. Значення дієслова. Два варіанти дієслівних форм: основа інфінітива і основ теперішнього часу. Дві дієвідміни дієслова. Категорія виду. Категорія перехідності / неперехідності. Категорія особи. Модальні значення необхідності безособових дієслів *не було, нема*. Категорія часу. Вживання часових форм. Категорія способу. Категорія дієслівного стану. Безособові дієслова. Дієслівне керування. Дієслова руху.

Дієприкметник. Активні дієприкметники теперішнього часу. Активні дієприкметники минулого часу. Пасивні дієприкметники. Предикативні форми на *-но, -то*.

Дієприслівник. Дієприслівники недоконаного виду теперішнього часу. Дієприслівники минулого часу. Дієприслівники на *-ся -сь*.

Прислівник. Значення прислівника, його граматичні ознаки. Якісно-означальні прислівники. Прислівники способу або образу дії. Кількісно-означальні прислівники. Обставинні прислівники часу. Безособово-предикативні прислівники, що виражають стан природи. Функції прислівників у реченні.

Прийменники. Вживання прийменників з відмінковими формами іменників. Значення прийменників у прийменниково-відмінкових конструкціях.

Сполучники і сполучні слова, їхнє значення і вживання.

Частки, їх значення і вживання.

Вигуки, що виражають етикет-вітання, подяку, побажання, вибачення тощо.

4. Синтаксис.

Вираження суб'єктно- предикативних відношень.

Просте речення. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Просте ускладнене речення.

Складне речення.

Лексичний мінімум з української мови

Лексичний мінімум має складати щонайменше 2 500 слів і словосполучень, що відповідає широкому профілю навчального закладу. Активний лексичний мінімум має складати щонайменше 1 200 слів і словосполучень.

4. Порядок проведення вступного іспиту

Вступний іспит проводять відповідно до Правил прийому до Харківської державної академії культури у 2024 році.

5. Структура вступного іспиту

Вступний іспит передбачає три субтести для комплексного оцінювання рівня сформованості мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей:

- субтест на володіння граматичним матеріалом
- письмовий субтест на текстовому матеріалі в межах професійної діяльності (вид мовленнєвої діяльності – анотація наукового тексту);
- усний субтест, що ґрунтується на фаховому змісті та враховує потреби навчально-професійної комунікації (вид мовленнєвої діяльності – говоріння, співбесіда за темою майбутнього наукового дослідження).

На період воєнного стану тестування проводиться **в дистанційному режимі**

Список рекомендованої літератури

Антонів О. В. Українська мова для іноземців: модул. курс В1-В2 : навч. посібник; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Центр україністики. Київ : Інкос, 2012. 271 с.

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук, ред. укр. видання - д-р пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєв. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с

Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної (рівні А1, А2, В1, В2, С1) /укл. Н. С. Ніколаєва, Н. О. Бондарева, А. А. Дем'янюк, М. В. Шевченко, В. В. Овдіюк, М. Ю. Якубовська. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/1410876247/>

Козелко І. Р. Практикум з української мови як іноземної (Морфологія: іменник, займенник, прикметник): навч. посіб. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2017. 24 с.

Луценко В.І. Українська мова для іноземних студентів: у 4 т. Том 1: Навч. посіб. Дніпро: Національний гірничий університет, 2017. 83 с.

Мацюк Г. Р. Українська мова. Практичний курс для іноземців: навч. посіб. / Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2017. 195 с.

Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців: практикум. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. 188 с.

Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною, затверджені Колегією МОН України 22.05.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/proministerstvo/doradchi-orga ni/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi-2018>.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (МОВА НАВЧАННЯ (УКРАЇНСЬКА))

Знання з української мови як іноземної оцінюються за 100-бальною шкалою, початком відліку є 100 балів. Загальна оцінка вступного випробування виводиться на підставі оцінок за кожен його компонент і складає 100 балів, таким чином максимальна оцінка вступного випробування може складати 200 балів. Іноземний громадянин не отримує рекомендації до зарахування, якщо набирає менше 124 балів.

1. АНОТУВАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (50 балів).

50-10	Оформлення вступного абзацу на достатньому рівні. Точна передача фактів, відсутність спотворення інформації. Нейтральність суджень / передача авторського задуму. Дотримання зв'язності та логічності. Правильне мовне оформлення. Дозволяється незначна кількість помилок, які все ж не заважають розумінню конспекту.
10-0	Оформлення вступного абзацу на низькому рівні. Передача фактів неточна, інформація спотворена. Не дотримана нейтральність суджень / передача авторського задуму. Логічність речень не дотримується. Мовне оформлення з грубими стилістичними і граматичними помилками. Велика кількість помилок, що заважає розумінню готової анотації.

II. Усне висловлювання (СПІВБЕСІДА ЗА ТЕМОЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ) (25 баллов).

25-7	Комунікативно незначні помилки при усному висловлюванні. Відсутність порушень лексичної мовної норми. Реалізованість обраної граматичної структури. Володіння матеріалом за темою майбутнього наукового дослідження. Неспотвореність смислу повідомлення. Відсутність труднощів при усному висловлюванні. Достатній рівень володіння діалогічним мовленням; розуміння питань, їх оформлення відповідно до норм української мови. Дозволяється незначна кількість помилок, які все ж таки не заважають взаєморозумінню.
7-0	Комунікативно значні помилки при усному висловлюванні. Наявність порушень лексичної мовної норми. Нереалізованість обраної граматичної структури. Володіння матеріалом за темою майбутнього наукового дослідження на низькому рівні. Низький рівень володіння діалогічним мовленням; нерозуміння питань, їх оформлення із значними відхиленнями від норм української мови. Наявність великої кількості помилок, які заважають взаєморозумінню. Рівень володіння мовою не дозволяє брати участь у діалозі; нерозуміння питань співрозмовника.

III. Граматичний тест (25 баллов).

25-7	Знання відмінкової системи української мови. Уміння правильно відмінювати іменники, прикметники і займенники. Здатність правильно використовувати прості прийменники на письмі. Відсутність або незначна кількість помилок при використанні форм дієслова. Уміння відрізнити і використовувати види складнопідрядних речень.
------	--

7-0	Знання відмінкової системи української мови на низькому рівні. Невміння правильно відмінювати іменники, прикметники і займенники. Відсутність здатності правильно використати прості прийменники на письмі. Наявність великої кількості помилок при використанні форм дієслова. Невміння відрізнити і використовувати види складнопідрядних речень.
-----	---

ЧАСТИНА II ФАХ

Програма фахового іспиту для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 073 «Менеджмент» складено із дисциплін: «Менеджмент» «Управління персоналом», «Маркетинг», «Фінанси підприємства», «Операційний менеджмент».

Студент повинен показати високі теоретичні знання економічних та управлінських дисциплін, навички наукової, викладацької та управлінської діяльності.

Програма і форма вступного випробування є єдиною для всіх осіб, які вступають за спеціальністю «Менеджмент».

Під час проведення фахового іспиту застосовується 200-бальна система оцінювання знань (від 100 до 200 балів).

Здобувач повинен знати:

основи теорії менеджменту;

предмет менеджменту як наукової дисципліни;

місце менеджменту і адміністрування в системі економічних знань;

зміст категорій, понять і термінів менеджменту;

напрямки менеджменту та їх специфіку в загальній системі менеджменту.

Здобувач повинен вміти:

визначати проблематику управлінської діяльності та формулювати положення наукового дослідження;

визначати пріоритетні напрямки щодо управління організацією на засадах управлінських концепцій;

критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління процесами в організації.

Під час виконання завдання здобувач має продемонструвати **навички:**

оперування інформацією;

обґрунтування власної думки щодо проблем практичної діяльності менеджера;

аргументації обраного варіанту вирішення проблеми;

розв'язання задач і проблем в сфері менеджменту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МЕНЕДЖМЕНТ

Поняття та сутність менеджменту

Загальне поняття про управління. Сутність менеджменту. Зміст менеджменту та його особливості. Керівництво та управління. Менеджмент та управління. Підприємництво та менеджмент. Менеджмент як наука та мистецтво.

Виникнення менеджменту та еволюція управлінської думки

Виникнення та розвиток менеджменту. Еволюція управлінської думки. Підходи до менеджменту на основі виділення різних шкіл, їх характеристика. Школа наукового управління. Класична школа. Школа людських відносин. Біхевіористична школа. Процесний підхід. Системний підхід. Ситуаційний підхід. Успішне управління. Сучасні теорії та практика менеджменту.

Управлінські рішення. Процес прийняття рішень

Управлінські рішення та їх основні характеристики. Класифікація управлінських рішень. Основні вимоги та умови прийняття управлінських рішень. Організаційні рішення. Рішення та функції управління. Раціональні рішення проблеми. Організація реалізації управлінського рішення. Чинники, що впливають на прийняття рішення.

Комунікаційний процес

Комунікації. Зовнішні та внутрішні комунікації. Процеси комунікацій. Міжособисті комунікації. Організаційні комунікації. Комунікація та ефективність управління. Сучасні інформаційні технології. Мистецтво стосунків.

Функції планування

Планування діяльності організації. Стратегічне планування як процес вибору цілей для організації та прийняття рішень. Сутність, функції та користь стратегічного планування. Ключеві компоненти стратегічного планування: цілі, вказівки для прийняття рішень та основні етапи процесу планування. Планування цілей. Місія та загальні цілі організації.

Організація повноважень

Поняття структури організації. Організація як процес взаємодії. Сутність функції організації. Відповідальність та повноваження. Види повноважень, їх характеристика. Лінійні та масштабні повноваження. Організаційні повноваження. Делегування повноважень. Альтернативні концепції прийняття повноважень. Скалярний процес. Ланцюг команд. Типи адміністративного апарату та їх повноваження. Організація ефективної взаємодії. Бюрократія, одноосібність, норма управляємості.

Типи організаційних структур

Альтернативні підходи до формування структури організації. Основні типи бюрократичних та небюрократичних структур, що застосовуються зараз. Характеристика децентралізованої та централізованої організації. Ефективна інтеграція організації.

Функція мотивації

Поняття мотивації. Еволюція мотивації в процесі розвитку теорії та практики управління. Сучасні теорії мотивації. Первинні та вторинні потреби. Ієрархія потреб. Використання потреб в процесі мотивації. Закон результату.

Винагородження. Внутрішні та зовнішні винагородження. Змістовні теорії мотивації. Потреби вищих рівнів власті, успіху, причетності. Двофакторна теорія мотивації. Використання змістовних теорій мотивації в менеджменті. Процесуальні теорії мотивації. Теорія спілкування. Теорія справедливості. Комплексна процесуальна теорія мотивації. Застосовність процесуальних теорій мотивації в практиці менеджменту. Мотивація та гроші.

Функція контролю

Контроль як процес, його сутність. Необхідність контролю. Види управлінського контролю. Зміст контролю, його основні процедури. Управління відхиленнями. Характеристика ефективного контролю. Способи підвищення ефективності контролю. Взаємозв'язок функцій планування та контролю. Інформаційно-управлінські системи в плануванні та контролі.

Управління групами

Поняття та види колективів. Шляхи формування колективу. Колективна динаміка. Механізм утворення груп. Формальні групи, їх класифікація та характеристика. Неформальні групи. Причини утворення. Характеристика неформальних груп. Методи управління неформальними групами. Соціальні групи та рекомендації по їх використанню. Методи підвищення ефективності роботи в групі. Участь працівників в управлінні.

Керівництво, лідерство, влада та вплив

Лідерство в менеджменті. Теорія лідерства. Вплив та влада. Необхідність влади в менеджменті. Баланс влади. Форми влади. Форми влади та впливу. Законна влада. Влада, основана на винагородженні та примушенні. Влада прикладу. Переконавання та участь. Ефективне використання різних форм влади та впливу в практиці менеджменту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Баєва О. В. Основи менеджменту: практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 524 с.

Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Бондар ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т спожив. кооп. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 325 с. : табл.

Лепейко Т. І. Менеджмент : навч. посіб. / Лепейко Т. І., Миронова О. М. ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 204 с.

Менеджмент: прийняття управлінських рішень : практикум : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Щербина [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», [Центр магістерської підготовки]. – К. : КНЕУ, 2011. – 187 с. : табл., іл. – На

обкл. зазнач. також: До 105-річчя Київ. нац. екон. ун-ту ім. Вадима Гетьмана. – (МВА-studio).

Стадник В. В. Менеджмент : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Стадник, М.А. Йохна. – 2-е вид., виправл., доповнене. – К. : Академвидав, 2007. – 472 с. – (Альма-матер).

Яцура В. В. Менеджмент : навч. посіб. / В. В. Яцура, О. П. Жук ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л. : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2008. – 444 с.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Управління персоналом в системі менеджменту організацій. Співвідношення та зміст концепцій «управління кадрами», «управління персоналом», «менеджмент персоналу», «управління людськими ресурсами». Етапи історичного розвитку управління персоналом. Особливості управління персоналом у закордонних компаніях: можливості використання досвіду.

Управління персоналом як система

Управління персоналом на етапах розвитку організацій.

Корпоративна культура в системі управління персоналом. Формування корпоративної культури: цінності і традиції колективу.

Організація набору та відбору кадрів. Добір кадрів Основні джерела набору персоналу. Професіограма: модель співробітника і модель посади.

Залучення персоналу: створення бази даних кваліфікованих кандидатів для відбору. Характеристика джерел залучення кандидатів. Роль кадрових агентств.

Моделі та методи відбору працівників. Критерії відбору працівників. Загальні процедури найму персоналу в організаціях. Етапи відбору кадрів

Оцінювання та атестація персоналу. Об'єктивна необхідність оцінювання персоналу в сучасній організації. Сутність та види оцінки персоналу. Критерії та методи оцінки персоналу. Індивідуальні та групові оцінки персоналу.

Атестація персоналу. Види атестацій. Призначення та зміст атестаційної комісії. Зміст атестації для різних категорій персоналу. Організація проведення атестації персоналу. Запобігання суб'єктивності, застосування комплексного підходу. Документальне супроводження атестації. Використання результатів атестації персоналу.

Управління процесом розвитку та рухом персоналу. Професійний розвиток персоналу. Виявлення та аналіз потреб персоналу Поняття про трудову кар'єру та просування по службі. Психологічний аналіз особи працівника. Планування та управління службовою кар'єрою працівників. Моделі кар'єри: горизонтальна та вертикальна. Фактори, що визначають напрям та швидкість кар'єри.

Навчання персоналу. Інвестування в людину та його ефективність. Програми підготовки персоналу. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, перепідготовка.

Ротація кадрів.

Планування та підготовка резерву. Формування внутрішнього резерву. Виявлення працівників з лідерським потенціалом. Особливості підготовки резерву управлінських кадрів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Балабанова, Людмила Веніамінівна. Управління персоналом : Навч. посібник / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак; Донец. держ. Ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. Туган-Барановського. Каф. маркетинг. Менеджменту. – К.: Вид. Дім «Професіонал», 2006. – 511 с. + Додатки (С. 489-511).

Лук'янихін, Вадим Олександрович. Менеджмент персоналу : Навч. Посібник / В. О. Лук'янихін. – Суми: Унів. кн., 2004. – 590 с. – (Упр. орг.).

МАРКЕТИНГ

Маркетинг як відкрита мобільна система. Системний підхід до організації маркетингу підприємства. Маркетинг як циклічний і безперервний процес. Коротка характеристика основних етапів маркетингової діяльності підприємства: аналізу ситуації, планування маркетингової діяльності, реалізації планів маркетингу та маркетингового контролю.

Сутність та завдання організації маркетингу. Взаємодія сукупності елементів системи маркетингу. Функції маркетингу: аналітичні, планово-управлінські, виробничо-збутові, контрольні.

Політика розповсюдження в системі маркетингу.

Значення, цілі, завдання та місце політики розповсюдження в системі маркетингу. Поняття системи розповсюдження та її складові елементи. Канали розповсюдження, рівні, характеристика каналів розповсюдження різних рівнів. Функції каналів розповсюдження.

Види маркетингових систем розповсюдження (традиційні, багатоканальні, горизонтальні, вертикальні). Розвиток вертикальних маркетингових систем розповсюдження, їх різновиди (керовані, корпоративні, договірні). Особливості договірних вертикальних маркетингових систем розповсюдження (добровільних об'єднань роздрібних торговців під егідою оптовиків, підприємств утримувачів привілеїв, кооперативів роздрібних торговців).

Маркетингові рішення щодо структури каналу розповсюдження та схема їх прийняття (визначення основних варіантів каналу, визначення числа посередників, відбір учасників каналу, мотивування посередників та оцінка їх діяльності). Характеристика інтенсивного, селективного та ексклюзивного розповсюдження.

Типи підприємств оптової та роздрібної торгівлі та підприємства.

Стратегії маркетингу підприємства.

Сутність стратегій маркетингу. Стратегічний аналіз стану підприємства на ринку. Ключові фактори успіху в бізнесі. Дерево цілей.

Поняття внутрішньої та зовнішньої конкурентної переваги. Варіанти поведінки підприємства на ринку залежно від конкурентної ситуації. Використання «SWOT»-аналізу для визначення позиції підприємства на ринку; оцінка конкурентоспроможності; вибір і застосування стратегії. Позиціонування підприємства на ринку з метою досягнення конкурентних переваг.

Розроблення стратегій маркетингу на основі визначення зростання ринку та відносної частки ринку (матриця БКГ), конкурентоспроможності та привабливості ринку.

Маркетингові стратегії підприємства щодо товару: диференціації (високої якості, комплексного продажу, фірмового товару, технічного лідерства), вузької спеціалізації, низьких витрат (використання нових технологій, відмова від дорогого сервісу, використання дешевої робочої сили, дешевої сировини та матеріалів). Маркетингові стратегії щодо ринку. Види стратегій, спрямованих на зміну ринку чи його частки (наступальні, оборонні та наступально-оборонні). Стратегічне та оперативне планування маркетингу.

Організація та контроль маркетингової діяльності.

Сутність і завдання організації служби маркетингу на підприємстві. Принципи та умови ефективної діяльності служби маркетингу. Основні вимоги до побудови організаційних структур служб маркетингу, їх види, переваги і недоліки.

Характеристики, особливості та умови застосування функціональної, товарної, географічної, ринкової та матричної організаційної структури, їх спільні риси та відмінності.

Маркетинговий контроль: за виконанням річних планів, за відповідністю результатів діяльності підприємства обраній маркетинговій стратегії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Балабанова Л. В. Маркетинг підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, В. В. Холод, І. В. Балабанова. – Київ : Центр учб. Л-ри, 2012. – 612 с.

Бутенко Н. В. Маркетинг [Електронний ресурс]: підручник / Н. В. Бутенко ; М-во освіти і науки України. – Київ : Атіка, 2008. – 300 с.

Гаркавенко С. С. Маркетинг : підруч. для студ. екон. спеціальностей вищ. навч. закл. / С. С. Гаркавенко. – 5-те вид., доп. – Київ : Лібра, 2007. – 720 с.

Драган О. І. Маркетинг : навч. посіб. / О. І. Драган, О. О. Кутас, Л. С. Зуєва ; Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец. – Київ : ДАКККіМ, 2005. – 290 с.

Ілляшенко С. М. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / С. М. Ілляшенко, М. Ю. Баскакова ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. ун-т. – Київ : Центр навч. л-ри, 2006. – 191 с.

Корягіна С. В. Маркетинговий аудит [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Корягіна, М. В. Корягін. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014. – 320 с.

Маркетинг: бакалаврський курс : навч. посіб. / за ред. С. М. Ілляшенка. – Суми : Унів. кн., 2004. – 975 с.

Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. М. Абрамова, О. В. Богоявленський, Г. О. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. Г. О. Дорошенко. – Харків : ТОВ "Тім Пабліш Груп", 2016. – 412 с.

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова діяльність підприємства та засади її організації.

Поняття фінансової діяльності підприємства. Особливості фінансової діяльності підприємства. Основні напрями фінансової діяльності підприємства.

Сутність державного регулювання фінансової діяльності підприємства. Основні завдання та принципи державного регулювання фінансової діяльності підприємств. Напрями і форми державного регулювання фінансової діяльності підприємства.

Засади організації фінансової діяльності підприємства. Особливості організації фінансової діяльності підприємств різних організаційно-правових форм та розмірів.

Оборотні кошти підприємства.

Поняття та склад активів підприємства. Характеристика позаобігових та обігових активів, їх роль в забезпеченні торгово-виробничих процесів на підприємстві. Поняття вартості активів, методи оцінки сукупної вартості активів підприємства.

Облік та оцінка запасів. Кругообіг обігових активів. Поняття оборотності обігових активів, їх елементи. Тривалість обороту обігових коштів. Методи визначення показників обороту та тривалості обороту обігових активів в цілому та по елементах. Система показників оцінки ефективності використання обігових активів підприємства.

Потреба в обігових активах, фактори, що впливають на неї. Методи визначення потреби в обігових активах. Фінансові джерела формування обігових активів, склад і структура. Поняття балансу обігових активів підприємства.

Фінансові ресурси підприємства. Поняття та склад фінансових ресурсів підприємства. Принципи формування фінансових ресурсів підприємства. Поняття вартості капіталу. Методи оцінки вартості окремих елементів капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу.

Власні фінансові ресурси підприємства, їх склад та структура. Характеристика внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів підприємства (чистого прибутку, амортизаційних відрахувань, інших внутрішніх джерел). Характеристика зовнішніх джерел формування власних

фінансових ресурсів підприємства. Особливості формування та напрямки використання окремих видів власних фінансових ресурсів.

Позикові фінансові ресурси підприємства, їх склад та структура. Характеристика окремих видів позикових фінансових ресурсів підприємства (банківського кредиту; фінансового лізингу; облігаційної позики; товарного кредиту, внутрішніх рахунків до нарахування). Особливості формування та напрямки використання окремих видів позикових фінансових ресурсів.

Фінансове забезпечення відтворення основних фондів підприємства.

Відтворення основних фондів підприємства, його види. Основні ознаки відтворення основних фондів. Просте відтворення основних фондів, його форми. Розширене відтворення основних фондів, його форми.

Джерела фінансування капітальних вкладень, їх склад, структура та основні засоби фінансування. Власні фінансові ресурси як джерело фінансування капітальних вкладень, їх склад. Позикові фінансові ресурси, основні джерела їх залучення. Фінансовий лізинг як специфічна форма кредитного фінансування відтворення основних фондів підприємства. Інші методи фінансування відтворення основних фондів - державні централізовані капітальні вкладення, іноземні інвестиції.

Аналіз фінансового стану підприємства. Поняття фінансового стану підприємства. Основні елементи оцінки рівня фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.

Рівень фінансової стійкості підприємства та принципи його визначення.

Система показників оцінки рівня фінансової стійкості підприємства.

Рівень платоспроможності підприємства та принципи його визначення.

Система показників оцінки рівня платоспроможності підприємства.

Оцінка показників ділової активності підприємства: швидкість обертання активів і капіталу підприємства, методи її оцінки. Система показників оцінки швидкості обертання активів і капіталу підприємства.

Рівень рентабельності активів і капіталу підприємства, методи його визначення. Система показників оцінки рівня рентабельності активів та капіталу підприємства.

Методичні підходи до інтегрованої оцінки фінансового стану підприємства, їх характеристика.

Фінансове планування на підприємстві. Поняття фінансового плану підприємства. Мета та задачі розробки фінансового плану підприємства. Зміст розділів і основних показників фінансового плану підприємства. Передумови розробки фінансового плану.

Методи розроблення фінансового плану: нормативний, розрахунково-аналітичний, балансовий, економіко-математичного моделювання.

Баланс доходів та витрат підприємства як розділ фінансового плану, зміст та порядок його розроблення.

План надходження та використання грошових коштів (платіжний календар) - оперативний фінансовий план підприємства, зміст та порядок його

розроблення. Балансовий план як прогноз складу активів і пасивів підприємства, зміст і порядок розроблення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гриньова, В. М., Фінанси підприємств: навч. посібник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – Харків : Видавничий Дім «Інжек», 2004. – 432 с.

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати. Операційні процеси організації - динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки.

Організація операційного процесу у просторі й часі.

Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.

Управління процесом проектування операційної системи.

Сучасний рівень розвитку операційних систем: системи автоматизованого проектування, автоматизовані системи управління виробництвом, системи автоматизованого складування та подачі товарів, гнучкі виробничі системи, інтегровані автоматизовані системи управління виробництва.

Відмінності у проектуванні продукту та послуги. Реалізація функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу.

Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Схеми розміщення та масштаби виробничих потужностей. Розміщення обладнання для поточного виробництва. Проектування поопераційної (функціональної) схеми розміщення обладнання. Гнучкі схеми. Методологія схеми розміщення потужностей. Розміщення приміщень і обладнання сервісних підрозділів підприємства. Планіровка офісу.

Проектування виробничого і обслуговуючого потоків: методи, засоби, інструментарій. Проектування робіт і нормування праці.

Управління поточним функціонуванням операційної системи.

Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Організація диспетчеризації виробництва. Регулювання незавершеного виробництва. Види систем оперативного управління виробництвом.

Контроль за виконанням робіт. Контроль операційного процесу. Контроль якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контроль запасів.

Роль та завдання управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення в сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Методи диспетчеризації запасів. Система управління «точно у термін».

Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Класифікація робочих місць.

Управління проєктами. Сутність проєктного підходу до управління організацією. Життєвий цикл проєкту. Менеджмент проєкту.

Планування проєктів. Поопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Розклад проєктів. Контролінг проєктів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проєктами методом оцінки та розгляду програми (РЕКТ) та методом критичного шляху (СРМ). Програмне забезпечення управління проєктами.

Менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності. Загальний менеджмент якості (ТОМ). Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінки. Нормативи якості товарів та послуг.

Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Іванов М. М. Операційний менеджмент: навч посіб / П. В. Комазов. – К.: Центр учбової літ., 2012. – 368 с.

Керівництво організацією : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, І. С. Процик. – Л. : Вид-во нац. ун-ту «Львів. Політес», 2008. – 244 с.

Структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників

№	Основні завдання	Кількість балів
	Точність відтворення фактів, змісту понять, адекватність використання професійної термінології	0 - 20
	Повнота, глибина, системність знань	0 - 20
	Здатність логічно мислити, аналізувати, порівнювати, узагальнювати	0 - 20
	Уміння формулювати, обґрунтовувати власні думки, факти й робити висновки тощо	0 - 20
	Комунікативні навички	0 - 20
Максимальна кількість балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Незадовільний до 123 балів	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Має слабкі знання навчального матеріалу, його розуміння, неточні, або

	мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, за невпевненість під час пояснень теоретичних положень; відповідь не відповідає мінімальному позитивному рівню. Обсяг висвітлених питань менше 50%.
2. Середній 124 – 149 балів	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Має посередні знання, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак містять неточності; за вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання стандартних практичних задач, не завжди аргументовані відповіді; має місце значна кількість недоліків. Абітурієнт погано володіє засобами відтворення історично-просторових властивостей предметів, явищ, процесів. Обсяг висвітлених питань у межах 50-70%.
3. Достатній 150 – 175 балів	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних нестандартних задач, вміння аналізувати та пропонувати оригінальні рішення; мають місце окремі помилки. Обсяг правильно висвітлених питань більше 75%.
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання. Має глибокі знання, вміння аналізувати, здатність пропонувати оригінальні рішення, критично оцінювати об'єктивну та суб'єктивну інформацію, здійснювати самооцінку, логічно і послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання нестандартних практичних задач. Абітурієнт без помилок відтворює історично-просторові властивості якості явищ, процесів, предметів. Обсяг правильно висвітлених питань дорівнює 100%.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 100-123 балів, то дана кількість балів вважається недостатньою для допуску в участі у конкурсному відборі.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів фахової атестаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) фахового іспиту виголошуються головою фахової атестаційної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

ЗРАЗОК
ТЕСТУВАННЯ З МОВИ НАВЧАННЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА)

ЛЕКСИКА І ГРАМАТИКА

Завдання 1. Виберіть і позначте правильний варіант слова чи словоформи у кожному завданні:

1. Навчатися чи ні – це моя ... справа.	А) особиста Б) особлива В) особливо
2 Знайомтесь! Це мій ... приятель.	А) старий Б) давній В) старовинний
3. Я був радий бачити	А) свої друзі Б) своїх друзів В) своїми друзями
4. Мені потрібно написати курсову роботу, тому я читаю книги, пов'язані	А) з цією темою Б) для цієї теми В) до цієї теми
5. Він вийшов із машини і швидко підійшов	А) з людьми Б) від людей В) до людей
6. Я ... до будинку і подзвонив.	А) відійшов Б) підійшов В) вийшов
7. На жаль, я не зможу ... з тобою, я погано себе почуваю.	А) від'їхати Б) їздити В) поїхати
8. Я був змушений ... цей роман ще раз, бо вже забув його.	А) зачитати Б) прочитати В) дочитати
9. Ми зберігаємо ... свого народу.	А) традиції Б) звички В) навички
10 Навчатися чи ні – це моя ... справа.	А) особиста Б) особлива В) особливо
11. Знайомтесь! Це мій ... приятель.	А) старий Б) давній В) старовинний
12. Громадяни повинні ... свою країну.	А) кохати Б) любити В) подобатися
13. Чесно кажучи, я не можу сказати, що я ... добре.	А) вивчаю Б) навчаюся В) вчу

614 Я був радий бачити	А) свої друзі Б) своїх друзів В) своїми друзями
7. Мені потрібно написати курсову роботу, тому я читаю книги, пов'язані	А) з цією темою Б) для цієї теми В) до цієї теми
15. Він вийшов із машини і швидко підійшов	А) з людьми Б) від людей В) до людей
16. На жаль, я не зможу ... з тобою, я погано себе почуваю.	А) від'їхати Б) їздити В) поїхати
17. Цікаво, ...зможуть вони доїхати до офісу за півгодини?	А) чи Б) що В) якщо
18. Ніхто не вставав зі своїх місць, ... поїзд не зупинився.	А) поки Б) поки не В) як тільки
19. Ми встигнемо на поїзд, ... вокзал недалеко від дому.	А) бо Б) через В) завдяки
20. Студентка гарно склала зимову сесію, ... вона багато працювала у першому семестрі.	А) тому Б) тому що В) через те

АНОТУВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ З ФАХУ

Завдання. Напишіть анотацію наукового тексту з фаху (див. статтю в додатку), виконуючи наступні дії:

1. Розбийте текст на смислові частини.
2. Виділіть у кожній частині головну думку, сформулюйте її у вигляді речення, запозиченого з прочитаного тексту
- 3.. Сформулюйте тему статті та головну думку своїми словами.
4. Сформулюйте провідні проблеми, які підняв автор у статті
5. Осмисліть, до яких висновків дійшов автор статті, які він дає пропозиції.
6. Визначте значущість наукової роботи на сучасному етапі.

СПІВБЕСІДА ЗА ТЕМОЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Завдання. Почніть діалог, звертаючи увагу на наступні питання:

- як Вас звать;
- на якому факультеті плануєте навчатися ;
- Ваша спеціальність;
- тема Вашого майбутнього наукового дослідження (дипломної роботи);
- роль Вашого майбутнього наукового дослідження в розвитку науки, культури, мистецтва у Вашій країні та в Україні.